

Projecte de comissariat

SONIA FERNÁNDEZ PAN

EL FUTUR NO ESPERA

12/11/14 – 18/01/15

Artistes: Regina de Miguel, Agnieszka Polska, Iván Argote y Pauline Bastard, Lúa Coderch, Basel Abbas & Ruanne Abou-Rahme, Cristina de Middel

Diu el diccionari que el futur és “allò que serà, el temps a venir”. Si agaféssim al peu de la lletra aquesta definició, el futur no s’hauria esdevingut mai. Allò que sempre està per venir no aconseguirà aparèixer mai; resta en un estat d’espera i ajornament constants. Si considerem que la nostra experiència del món només arriba fins al present, aleshores seria cert que el futur, des d’una perspectiva empírica, no existeix. Però si, per contra, abandonem el reduccionisme de les definicions i ens endinsem en la dilatació dels matisos, el futur esdevé quelcom que ha estat sempre amb nosaltres, un apèndix irremplaçable de l’existència humana. Aquí no seria sobrer acudir a Derrida, que distingeix entre el futur i l’avenir. El primer ens parla com a presència en l’“ara”; el segon balbujeja des d’un “potser” que es presenta com a impensable. El futur és una projecció; l’avenir, un esdeveniment. Per això podem pensar el futur, però no tant l’avenir. O pensem en futur, mentre que l’avenir s’esdevé sense pensar en nosaltres.

De fet, si ara et demanés a tu –que tens aquest text a les mans– que imaginis què estaràs fent d’aquí a uns dies, segurament em podries donar una resposta prou concreta. Si et preguntés on t’imagines d’aquí a uns anys, la resposta seria més difícil de donar. Si et demanés que t’imaginis com serà el món d’aquí a cinquanta anys, segurament se t’acudirien diverses possibilitats, potser tamisades per l’herència de la ciència-ficció. Sense haver d’anar tan lluny, si et demanés que pensis com serà el món d’aquí a pocs anys, pot ser que la resposta et resulti més complicada que l’anterior. O que simplement consideris que el món serà prou semblant a com és ara. Però, i si et demanés que pensis en un futur pròxim diferent de tot el que ja coneixes?

Fredric Jameson subratlla la nostra dificultat a l’hora de pensar un futur que funcioni com una alternativa al que realment existeix. Així mateix, indica que la ciència-ficció i la utopia han estat els mitjans dipositaris amb què hem construït una història discontinua del futur que ell s’estima més anomenar “arqueologia del futur”. Les restes immaterials d’aquesta arqueologia són tots aquells relats d’alguna cosa que podria haver estat però no va ser mai. Ho són també els projectes que apareixen en aquesta exposició amb un text que parla en futur, però que tu reps des del passat.

La connexió de l’art amb el futur ve de lluny; tant pel qüestionable mite a causa del qual considerem els artistes com a éssers avançats al seu temps, com per la seva posició d’alteritat respecte dels canals de comunicació habituals o per la projecció del mateix art en una mena d’eternitat hermètica. En relació amb la modernitat i la seva insistència en el futur –o precisament en oposició a la modernitat i al

seu paternalisme–, l’art contemporani no ha triat el futur com una de les seves preocupacions principals, i s’ha centrat més en una indispensable revisió del passat. El descrèdit amb què examinem nocions com *progrés* o *desenvolupament* ha acabat contagiant el futur, en què l’entusiasme de la possibilitat s’ha convertit en el vertigen de la contingència.

En un temps la magnitud del qual és tal vegada comparable al volum de l’univers, una exposició emergeix com un dispositiu d’acció relativament petit. Així i tot, *El futuro no espera* (El futur no espera) és un intent de salvar una distància paralitzant: la que hi ha entre el que les coses són i el que podrien arribar a ser. També és un intent d’intercanviar la integritat il·lusòria de les tesis generals per una estructura d’unió de fragments que sigui capaç de reproduir la discontinuïtat i superposició de tots aquests futurs capaços de coexistir alhora. En aquesta exposició, però, no hi ha alternatives diferents del present. No és aquesta la seva intenció. El que hi ha són àmbits d’acció indispensables per a la constitució del futur: condicions de possibilitat per a la memòria que vindrà; imaginaris i discursos per repoblar; càpsules de temps; dissenys, promeses i expectatives que transiten a través d’objectes; projeccions efectives; imperatius urgents i immediats; somnis frustrats per reconstruir. Amb relació al futur, s’han fet o dit moltes coses, però n’hi ha moltes més encara per fer i per dir. Continuarà...

Activitats relacionades amb l'exposició

Posar les cartes sobre el futur

Amb Regina de Miguel i Sonia Fernández Pan

Dates: 17, 18, 19 de novembre. Horari: de 10 a 14h

Lloc: Llibreria La Caníbal, C. Nàpols, 314, BCN

Cal inscripció prèvia, places limitades:

reginademiguel@gmail.com, sonia@esnorquel.es

Passar a l'acte (Salyut)

Presentat per Lúa Coderch

Data: 30 de novembre. Horari: d'11 a 14h

Lloc: La Capella, C. Hospital, 56, BCN

Cal inscripció prèvia, places limitades:

mail@luacoderch.com, sonia@esnorquel.es

Més informació a <http://lacapella.bcn.cat/ca/activitats/actuals>